

Strategisk plan – Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet 2019 – 2021

Fastställd av Institutionsstyrelsen vid Kulturgeografiska institutionen 20191118

A. Lägesbeskrivning

Den totala arbetstiden för institutionens anställda kan förenklat sägas bestå av tre ungefär lika stora delar. En tredjedel är forskning, en tredjedel är utbildning på grundnivå och avancerad nivå och en tredjedel består av forskarutbildning.

Utbildning

Kulturgeografiska institutionen har, om man räknar med studenter i geografi, som är registrerade på Institutionen för naturgeografi varje år mellan 300–400 studenter. På grundnivå återfinns de stora studentgrupperna inom huvudområdena samhällsplanering, kulturgeografi och geografi.

Vi medverkar även inom utbildning inom *Kandidatprogrammet i global utveckling* och deltar i *Internationellt masterprogram i samhällsvetenskapliga miljöstudier*

Sett över en längre period så har undervisningen kommit att ske allt mer i samarbete med andra institutioner. Sedan länge har geografiutbildningen bedrivits tillsammans med Institutionen för naturgeografi. Programmet för samhällsplaneringen har också alltsedan starten haft en bred bas i ledningsgruppen med representanter från en rad skilda institutioner inom samhällsvetenskap och humaniora. *Kandidatprogrammet i global utveckling*, *Masterprogram i globalisering, miljö och social förändring* och *Internationellt masterprogram i samhällsvetenskapliga miljöstudier* är exempel på nyare verksamheter där det också finns samarbeten med såväl samhällsvetenskapliga som naturvetenskapliga ämnen. Masterprogrammen står för ca 20–25% av utbildningens omfattning.

Vi hade under 2018 för första gången på länge problem med rekrytering och genomströmning av nya studenter, främst på kandidatnivå. Detta resulterade i att vi underpresterade och inte nådde takbeloppet. Programmen på kandidatnivå har reformerats och kommer genomföras under perioden i ny form där forskningskopplingen ska säkerställas. Utvärderingsarbetet på universitet kommer ändras under perioden 2019–2021 och vi behöver anpassa våra rutiner till detta system, som ersätter de externa granskningarna av UKÄ. Då vi har tre huvudområden kommer vi regelbundet genomföra utvärderingar.

Forskning

Forskningen inom institutionen har ändrats något över tid, men vissa inriktningar har funnits länge. I dagsläget är forskningen organiserad i tre forskningsprofiler. Dessa benämns *SURE*, *Befolkningsgeografi, migration och GIS* samt *Historisk geografi och landskapsstudier*.

Forskningen är dynamisk och varje forskningsprofil har dragit in ett flertal rådsfinansierade projekt som kommer vara aktiva under den närmaste treårsperioden.

The Stockholm Urban and Regional Research Environment (SURE)

SURE består av flera forskningsinriktningar Urban Geografi, Urbana Afrika, Policy & Planering och Genus, med ett flertal forskare och doktorander. Profilen sammanlänkar projekt på lokal, regional och nationell nivå i Sverige, Europa och Afrika, ofta med betoning på nutida samhällliga frågor. Fokusområden är makt, genus, plats- och rumsdynamik, praktik och motpraktik kring planering, hållbar utveckling/ojämn utveckling, mobilitet och identitet.

Befolkningsgeografi, migration och GIS

Befolkningsgeografi är ett forskningsfält där samhällsförändringar ses som ett resultat av mänskligt handlande i tid och rum. Befolkningsgeografisk forskning använder kvalitativ och kvantitativ metodik för att förstå hur människors livsbanor formas och för att analysera hur individuella livsbanor påverkar aggregerade utvecklingsmönster. Forskningsprofilen uppmärksammar särskilt den roll som migrationen och bostadsförhållandena spelar i människors liv. Forskningen baseras på intervjuer i kombination med GIS-baserad analys av longitudinella befolkningsdatabaser.

Forskningen bedrivs inom tre överlappande områden: (1) Befolkningsgeografi (2) Migrationsstudier (3) Geografi och digitala resurser.

Historisk geografi och landskapsstudier

Forskningsinriktningen är ett ledande forskningsområde inom samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet och kan här fångas i förkortningen FarmLandS: farming, landscape and society. (jordbruk, landskap och samhälle) Forskarna är särskilt intresserade av; *jordbruk* som en praktik inklusive jordbrukarens kunskap och arbete, *landskapet* som en mötesplats mellan natur och kultur, dess historia samt frågor om plats och rum och *samhället* där bland annat institutioner, gender och politisk ekonomi blir belyst. Genom att relatera platser och geografiska förlopp till varandra och kritiska analyser dessa, studeras jordbruksregimer i olika delar av världen både i samtiden och i historien. Dessa studier har också tillämpningar i analyser av arter, skogsbruk, naturvård, bebyggelselokalisering, samt inom kultur- och naturvård. Vid sidan av globala synteser och projekt i Europa genomförs just nu studier i Etiopien, Kenya, Sydafrika, Tanzania, Mongoliet och Ukraina.

Samverkan

Genom vår forskning inom alla tre profilerna och vår utbildning i främst samhällsplanering så har vi på olika sätt kontakt med arbetsmarknaden och våra alumner. Alumnerna har använts bland annat som mentorer för våra studenter och dessa utgör också en ingång för studenternas praktik och uppdragsprojekt av skilda slag främst inom olika myndigheter i Storstockholmsområdet. Under en tvåårsperiod hade vi också en extra resurs genom att en lokal samverkanskoordinator var placerad vid institutionen.

B. Mål

Grunden för att kunna genomföra vårt uppdrag är att skapa goda förutsättningar. Vårt övergripande mål är att inom våra begränsade resurser att konstant förbättra arbetsmiljön för de anställda och våra studenter.

Målen kan i punktform beskrivas på följande sätt:

- **Institutionen ska Skapa en god arbetsmiljö för de anställda och studenterna vid institutionen, där det råder delaktighet, jämställdhet och likabehandling.**
- **Institutionen ska bedriva utbildning av hög kvalitet och vara forskningsnära på alla nivåer.**
- **Institutionens ska bedriva forskning av hög kvalitet och ska ytterligare stärkas och vara nationellt ledande och internationellt framstående.**
- **Institutionen ska värna om en god samverkan med det omgivande samhället. Institutionens utbildningar ska utformas så att studenterna kan bli en tillgång på alla plan i samhället.**

C. Resurser

Personal

Ca 40–45 personer är årligen anställda vid institutionen. Detta antal har varit relativt stabilt över en längre tidsperiod. Vi har en bra sammansättning av personalen, med lektorer där alla är disputerade och är aktiva inom forskningen och publicerar och söker forskningsmedel. Ungefär 15 personer är lärare.

Vid institutionen finns en väl fungerande administration som hanterar studieadministration, personaladministration, ekonomi, studievägledning, datorer och system. Den består 2019 av fyra personer samt en administrativ chef. Dessa stödjer såväl undervisning som forskning.

Stödfunktionerna för kärnverksamheten är anpassad efter dagens verksamhet. Fem institutioner på samhällsvetenskaplig fakultet har ingått ett samarbete för att täcka upp då det finns ett tillfälligt behov för studieadministration, ekonomihantering och personalärenden. Vi har därmed minskat vår sårbarhet inom administrationen. Vi delar också vaktmästartjänst med de naturvetenskapliga institutionerna i Geovetenskapens hus.

Ekonomi

Vi har över längre period i grunden en god ekonomi med goda förutsättningar att bedriva verksamheten. Extern finansieringen har varit på ungefär 10 miljoner/år och denna nivå kräver ett tålmodigt arbete från våra forskare. Under de närmast föregående åren, främst 2018 och 2016, har utfallet varit lyckosamt med större projekt som blivit beviljade. I genomsnitt beviljades 17–30 miljoner på år förra treårsperioden. Här finns möjlighet att expandera och bibehålla en hög nivå. Vi känner av en brist på FUF-medel för motfinansiering av större projekt. Vi behöver i kommande budgetar ta höjd för den möjligheten.

Takbeloppet på UGA medlen har legat kvar på ungefär samma nivå och ser inte ut att kunna utökas i någon större utsträckning i närtid. Det kommer leda till en successiv urholkning på grund av löneutvecklingen. Detta behöver på sikt leda till förändringar på undervisningssidan. Den tillfälliga

höjningen av HÅP/HÅS ersättning för studenter för HS-området måste också beaktas vid framtida ekonomisk planering. Vi har under ett antal år haft höga kostnader för vår undervisning vad gäller personal och lokaler. Målet är att hitta balans vad gäller utgifter och kostnader för vår undervisning på grundnivå och avancerad nivå.

Lokaler

Vi har ändamålsenliga lokaler med nära tillgång till systerinstitutionen naturgeografi där det finns många kopplingar inom undervisning på grundnivå och avancerad nivå. Vi har goda möjligheter för undervisning med datosalor och en blandning av små och större undervisningssalar. Under perioden kommer mindre lärosalar för seminarier och mindre grupper att administreras mer av institutionen för att få ett mer kostnadseffektivt utnyttjande. Eftersom personalsituationen varit relativt stabil under en längre tid finns i dagsläget inga större behov av ytterligare kontorslokaler.

D. Handlingsplan

Ett led i att skapa bra arbetsförutsättningar är att skapa en ökad stabilitet både för undervisning och för T/A-personalen. Vi behöver göra uppdrag, bemanningen och personalen mer flexibel då exempelvis forskningsmedel erhålls och vid frånvaro av andra slag. Vi gör detta med några ledord som kan formuleras på följande sätt; *öppet samtal* och *respekt*.

Öppet samtal innebär att vi ska slå vakt om en kollegial diskussion som inkluderar hela institutionen. En förutsättning är att information ska nå alla medarbetare. För att öka utbytet av kunskap och information ska ett mentor program skapas. På forskningssidan ska vi ha aktiva seminarier och öka samverkan mellan forskargrupper. *Respekt* innebär att vi ska ha respekt för vårt uppdrag som utbildande och forskande institution. Vi ska vidare ha respekt för studenter och personal och deras olika förutsättningar, bakgrund, språk, kultur m.m.

- Upprätthålla en god fysisk arbetsmiljö för anställda och säkerställa att var enskild medarbetare har en fullgod arbetsplats ur ergonomiskt synvinkel.
- Aktivt arbeta med likabehandlings- och mångfaldsfrågor.
- Regelbundet följa upp jämställdheten mellan män och kvinnor
- Balans inom ekonomi vad avser kärnverksamheterna undervisning och forskning.
- Se till att vi har lämpliga lokaler för vår verksamhet.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Inom utbildningen finns flera utmaningar under perioden.

- En balans ska upprättas mellan programmen och mellan olika nivåer vad gäller resurser.
- I samband med att universitetets interna utvärderingssystem behöver kvalitetsarbetet ändras på institutionen vad gäller utvärderingar.
- Vi ska genomföra pedagogiska projekt som stöd för utveckling av kursverksamheten.
- Forskningsprofilerna ska utveckla och genomföra specialkurser inom våra ingående kandidatprogram för att säkerställa en forskningskoppling.
- Institutionen ska ge stöd till doktorander och andra nyanställda vid undervisning.
- Uppmuntra pedagogisk utveckling.

- Utvärdera de kandidatprogram som startade hösten 2019.
- Underlätta ett större nationellt utbyte inom utbildning både vad avser lärare och studenter.
- Internationalisering av utbildning genom kopplingar till internationella forskningsnätverk, till exempel genom utbyte av lärare inom Erasmus.
- Internationalisering för studenterna är viktig. Vi ser gärna att våra studenter ska kunna läsa delar av sin utbildning på universitet utanför Sverige. Vi behöver fortsatt kunna erbjuda en studiegång som passar den inkommande utbytesstudenterna för att få en rimligare arbetssituation för de som administrerar verksamheten.

Forskning och forskarutbildning

Forskningen utgör en viktig del av verksamheten och den större delen görs av lektorer och doktorander. Det är viktigt att förutsättningarna finns för att bedriva forskning.

- Det är viktigt att säkerställa och öka universitetslektorernas forskningstid. Detta görs idag bland annat genom att alla lektorer ska ha fem veckors sammanhållen undervisningsfri tid under terminstid.
- Vi behöver strategiskt inom institutionen stödja ansökningsförfarandet och underlätta för ansökningar till forskningsråden.
- All forskande personal inklusive doktorander ska skapa individuella strategiska planer, vilka ska följas upp årligen.
- Vi ska säkerställa att en nya medarbetare ska beredas möjlighet att berika forskningsmiljön.
- Vi ska vara beredda på att ändra forskningens struktur och ändra forskargruppernas inriktning, eftersom forskningsfokus flyttas.
- Med tanke på personalens storlek är det rimligt att uppnå två befordringar per år antingen till docent eller professor. Målet är att sex personer ska till och med 2021 ska ha befordrats.
- Säkerställa att antalet professorer och docenter genom rekrytering eller befordran bibehålls eller ökas för att säkerställa en god handledning på forskarnivå. Aktiva handledare ska ha genomgått utbildning för att handleda forskarstuderande.
- Forskarutbildningen måste fortsatt ha tydliga strukturer med progressiva seminarier och en god genomströmning. Institutionens forskningsprofiler har där en viktig roll för att stödja doktorander.
- Ett mål är att bibehålla eller öka antalet forskarstuderande så att den kreativa miljön inte äventyras.
- Doktoranderna ska erbjudas mentorer.
- Stödja post-doktorer med resurser för fortsatt forskningsverksamhet.

Stödverksamheten

En förutsättning för att kärnverksamheten ska fungera är att det finns robusta stödfunktioner.

- Säkerställa att personalen har de resurser som behövs vad gäller datorer och annan infrastruktur. Se till att det finns hållbara lösningar för detta.
- Vi ska ha väldefinierade uppdrags-, funktions- och rollbeskrivningar för alla befattningar, där så väl arbetsuppgifter, ansvar som befogenheter framgår. Befogenheter i studentfrågor behöver klargöras.

- Vi ska ha tydliga och väl kommunicerade delegationer som syftar till att administrationen kan avlasta kärnverksamheten från administrativa sysslor samt till att erbjuda snabb och bra service till medarbetare och studenter. Det är viktigt att veta vem man ska vända sig till i olika frågor.
- Vi ska stärka möjligheterna till kontinuerlig kompetensutveckling för alla medarbetare.
- Vi ska utveckla samarbetet med andra institutioner för att säkerställa funktionerna inom administrationen.

Kommunikation och samverkan

Kommunikationen består av två delar. Den ena handlar om institutionens interna information, där alla ska vara delaktiga. Vi måste också förbättra kommunikation till studenter, allmänheten och forskare. Vi behöver en väl fungerande infrastruktur för kommunikation via olika medier. Institutionens hemsida och flöden i sociala medier ska hållas ajour och förmedla relevant information. Kommunikationen till forskare är av naturliga skäl den vetenskapliga publiceringen.

Samverkan är viktigt för Stockholms universitet. Det är betydelsefullt för studenternas anställningsbarhet, vår kunskap om arbetslivet inom vårt fält och för vår uppdragsverksamhet av skilda slag. Möjligheten att utnyttja alumner ska uppmärksammas.